

Başvuru Numarası : 2021/1118
Toplantı Tarihi/Sayısı : 9.8.2022/19
Karar Numarası : 2022/546
Başvuran : O.A
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : İzmir 2 No'lu F Tipi Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın pandemi gerekçesiyle sohbet, spor, açık görüş haklarının sınırlandırıldığı, bazı gazete ve dergilerin verilmediği, havalandırma alanlarında kameraların bulunduğu, siyasi suçluların farklı suç gruplarının olduğu blok ve koridorlara yerleştirildiği ve ziyaretçilere kötü davranıldığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Kurumumuzca 16.11.2021 tarih ve ... sayılı ile kayda alınan başvuru dilekçesinde başvuran özetle;

a. İzmir F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda pandemi koşulları gerekçe gösterilerek sosyal aktivitelerin ve spor faaliyetlerinin sınırlandırıldığı,

b. Açık görüş hakkına kısıtlamalar getirildiğini ayrıca açık görüşe gelen mahpus yakınlarına rencide edici tutum ve davranışlar sergilendiğini,

c. Kurum Müdürünün uygulamalarının 12 Eylül dönemindeki cezaevi koşullarını hatırlatır nitelikte olduğunu ve havalandırma alanındaki kameralar aracılığıyla özel hayatlarına müdahale edildiğini,

d. Muhalif gazetelerin satın alınmasının engellendiğini,

e. Cezaevi personelinin sıklıkla oda- koğu aramaları yaptığını,

f. Kendisi gibi siyasi suçlardan tutulan diğer mahpusların farklı suç kategorilerinden mahpusların yanlarına gönderilerek üzerlerinde psikolojik baskı yaratılmak istendiğini iddia etmekte ve konu hakkında mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

3. İzmir 2 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 01.12.2021 tarihli ve ... sayılı yazılı görüşte özetle;

a. Pandemi dönemindeki faaliyetlere ilişkin olarak, COVID-19 pandemisi nedeniyle Sağlık Bakanlığı Bilimsel Danışma Kurulu'nun tavsiye kararları doğrultusunda ülke genelindeki ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların canı, sağlığı ve emniyeti için uygulanmak üzere birtakım önlemler alındığını ve bu önlemler kapsamında ceza infaz kurumlarında iç ve dış sirkülasyon ve temas asgari olacak şekilde, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 26.11.2021 tarihli ve ... sayılı yazısında "Aynı koğu içerisinde bulunan hükümlülerin eğitim iyileştirme ve işyurdu faaliyetlerinin yaptırılmasına devam edilmesi, diğer koğuşlarla birleşerek yapılan faaliyetlerin ise 01.01.2022 tarihine kadar ertelenmesi" hususunun bildirildiğini belirtmiştir. Sosyal ve sportif faaliyetlerin ise kurumun havalandırma alanlarında oda arkadaşları ile yaptırıldığını ancak kurumdaki birçok hükümlü tutukluların çift doz aşılardan tamamlanması ile 24.09.2021 tarihi itibarıyla ortak alanlardan yararlanılarak çim sahada spor faaliyetlerinin uygulanmasına başlandığını,

b. Ziyaret görüşlerine ilişkin olarak, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 26.11.2021 tarihli ve ... sayılı yazısında Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan kentinde 2019 yılının Aralık ayı sonlarında ortaya çıkan ve hızla dünyanın birçok ülkesine yayılan COVID-19 salgını sonucunda pek çok insanın hayatını kaybettiğini ve yüksek bulaşıcılığı nedeniyle insan sağlığına yönelik

önemli bir tehdit olarak kabul edildiğinden ceza infaz kurumlarının toplu olarak yaşanan yerler olması ve bulaşıcı hastalıklar açısından risk oluşturmaları nedeniyle 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 96'ncı maddesi ve yukarıda belirtilen ilgi yazılar uyarınca ceza infaz kurumlarında özel önlemlerin alınmasına ihtiyaç duyulduğunu ve bu kapsamda yukarıda belirtilen ilgi sayılı genel yazılar ile ceza infaz kurumlarında ve denetimli serbestlik müdürlüklerinde alınması gereken tedbirler, dikkat edilmesi gereken hususlar ve bazı faaliyetlerin ertelendiğine dair talimatlar tüm Cumhuriyet Başsavcılıklarına bildirildiğinden; belirtilen önlem ve tedbirlere titizlikle riayet edilmesine devam edilmesine; ayrıca yazılarda bahsi geçen faaliyetlerden bazılarının belirtilen erteleme sürelerinin tamamlanmış olması nedeniyle Bilimsel Danışma Kurulundan tekrar görüş alınması ihtiyacı hasıl olduğundan ve Sağlık Bakanlığının 26.11.2021 tarih ve 13588366-149-1637 sayılı yazısı ile bildirilen Bilimsel Danışma Kurulu Tavsiye Kararları doğrultusunda 01.12.2021 tarihinden itibaren aşağıda belirtilen hususlarda süreler tekrar uzatıldığını belirtmiştir. Bu itibarla; "Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik uyarınca yaptırılan açık ve kapalı görüşlerin belirlenen kurallar çerçevesinde 2021 yılı Aralık ayı içerisinde 2 yakını ve çocukları ile 1 kez açık görüş, 2 kez kapalı görüş şeklinde yaptırılması, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasından hükümlü olanlara bir kez kapalı ve bir kez açık görüş yaptırılması" hususunun bildirilmiş olduğunu, Bakanlık talimat yazıları doğrultusunda her ay güncellenen ziyaret planlamasının, ziyaretten önce hükümlü/tutuklulara tebliğ edilip, tüm hükümlü tutuklulara duyurulduğunu belirtmiştir. Ayrıca mahpus yakınlarına rencide edici davranıldığı iddiasına ilişkin, yapılan inceleme ve değerlendirmeler neticesinde herhangi bir somut bilgiye ulaşılamadığını bu nedenle iddia edilen olayın asılsız olduğunu, ziyaretçiler tarafından yapılmış herhangi bir şikayet bulunmadığını beyan etmiştir.

c. Havalandırma bahçelerinde kamera bulunduğuna ilişkin olarak, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumları" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasında *"Yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesisler olduğu ve bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır."* hükmünün bulunmakta olduğunu, Kurumun yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumu olarak sınıflandırılmış olması nedeniyle öncelikle hükümlü ve tutukluların kendi güvenliklerinin sağlanması açısından ayrıca kurum güvenliğinin sağlanması, hükümlü ve tutukluların sağlık durumu, firar teşebbüsleri ve isyan girişimleri ya da birbirlerine zarar verme ihtimalleri sebebiyle olası acil durumlarda derhal ve zamanında müdahale edilebilmesi açısından hükümlülerin özel yaşam alanları (oda içerisi) hariç çeşitli noktalarda güvenlik kameraları bulunduğunu ve şikayete konu havalandırma bahçelerini gösteren güvenlik kameralarının hükümlü ve tutukluların özel yaşam alanı olan oda içerisini görmeyecek şekilde yerleştirildiğini bildirmiştir.

d. Gazete ve dergilerin (..., ..., ...) yasaklandığı iddialarına ilişkin, dergi ve gazetelerin bedelinin emanet para hesabından karşılanması koşuluyla Basın ve İlan Kurumunda isimleri olan ve reklam yayın hakkı bulunan dergi ve gazetelere abone olabileceklerini ve bu şekilde temin edilen gazete ve dergilerin ilgisine teslim edildiğini, Kurum Eğitim Kurulu Başkanlığının 03.11.2021 tarihli ve ... sayılı kararı ile "Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğü Süreli Yayınlar Listesi Kasım-2021 Dönemi içerisinde yer alan gazeteler incelendiğinde; Basın İlân Kurumu aracılığıyla resmî ilan ve reklam yayınlama hakkı bulunmayan ... Gazetesi, ... Gazetesi, ..., ... ve ... gazetelerinin kuruma alınmamasına" karar verilmiş olduğunu ve söz konusu kararın yazı ekinde sunulduğunu bildirmiştir.

e. Kurumda yapılan aramalara ilişkin olarak, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 36'ncı maddesinin birinci fıkrasında; *"Kurumlarda, odalar ve eklentilerinde, hükümlülerin üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabilir. Her ay bir kez mutlaka arama yapılır."* hükmü uyarınca aramaların her zaman yapılabileceği ve gerektiğinde dış güvenlik görevlileri, kolluk kuvvetleri ve diğer kamu görevlileri ile ortaklaşa yapılabileceğini ve yapılan aramaların yasal mevzuat çerçevesince yapıldığını ve buna göre kurumda ayda bir defa genel arama, ayrıca değişik odalarda zaman zaman kısmi arama yapıldığını belirtmiştir. Kurumda yapılan aramaların Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu tavsiyeleri doğrultusunda Adalet Bakanlığının talimatları ile uygulanan tedbirler kapsamında yapıldığını, kurum personelinin gerekli önlemleri alarak maske, eldiven ile önlem ve tedbirlere titizlikle riayet edildiğini beyan etmiştir.

f. Farklı bloklarda barındırılmalarına ilişkin olarak, ceza infaz kurumunda barındırılan tutuklu hükümlülerin, kapasite/personel sayısı, fiziksel koşullar ve asayiş-güvenlik vb. kriterler değerlendirilerek 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfaz Hakkındaki Kanun'un 21'inci maddesi ile Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin 57'nci maddesine göre idare ve gözlem kurulunca yapılmakta olduğunu ve oda değişikliği kararlarına karşı tutuklu hükümlülerin İnfaz Hakimliği ve Ağır Ceza Mahkemesine itiraz hakkı bulunduğunu belirtmiştir.

g. Mahpuslara ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, felsefi inanç, milli ve sosyal köken başta olmak üzere, siyasi veya diğer fikir ve düşünceleri ile ekonomik ve bireysel konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve kimseye ayrıcalık tanınmaksızın Kurumda asayiş ve güvenliğin sağlandığı, söz konusu iddiaların kamuoyunda olumsuz algı oluşturma amaçlı ve asılsız soyut iddialardan ibaret olduğu beyan edilmiştir. Ayrıca alınan yazılı görüşte 03.11.2022 tarihli ve ... sayılı Kurumda Uygulanacak Eğitim ve İyileştirme Kararı dosyaya sunulmuştur.

4. Muhatap idarenin cevabi yazısı, 14.12.2021 tarihli yazı ile başvurana yazılı görüşünü sunması için gönderilmiş ancak başvuran tarafından söz konusu yazıya cevap verilmemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; *"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, *"inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması"* gerekmektedir.

7. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre; *"Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."*

8. Yönetmelik'in "İhlal kararı" başlıklı 69'uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan düzenleme şu şekildedir: *"İnceleme ve araştırma sonucunda başvurunun yerinde olduğu kanaatine varılması hâlinde ihlal kararı verilir."*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; *"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda; başvuranın iddiaları, İzmir 2 No.lu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'nün yanıtı ve konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

10. Cezaevlerinde kötü muamele olarak kabul edilecek hususlar farklı şekillerde tezahür edebilir. Bunların birçoğu cezaevi idaresi ve görevlilerinin kasıtlı davranışlarından kaynaklanabileceği gibi yönetsel hatalar veya yetersiz kaynaklar sebebiyle de ortaya çıkabilir. Bu nedenle mahkûmlar için bir cezaevindeki yaşam tüm yönleriyle değerlendirilmelidir. Cezaevlerindeki yaşam, mahkûmlara sunulan aktivitelerin genişliğinden, mahkûmlar ve ceza infaz görevlileri arasındaki ilişkilerin genel durumuna kadar geniş bir alanda değerlendirilmelidir (*Avrupa İşkence ve İnsanlık dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesinin (CPT) Standartları*, 2002).

11. Hükümlü veya tutuklular (mahpuslar), Anayasa'nın 19'uncu maddesi kapsamında hukuka uygun olarak *"bir mahkûmiyet kararına bağlı olarak tutma"* olarak değerlendirilebilecek kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı dışında (*Anayasa Mahkemesi, bkz. B.No: 2014/1711, 23/7/2014, §§ 29-33*) Anayasa'nın ve Sözleşme'nin ortak alanı kapsamında kalan temel hak ve hürriyetlerin tamamına genel olarak sahiptirler (*Aynı yönde benzer bir karar için bkz. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Hirst/Birleşik Krallık (No. 2), B.No. 74025/01, 6/10/2005, § 69*). Bununla birlikte cezaevinde tutulmanın kaçınılmaz sonucu olarak suçun önlenmesi ve disiplinin

sağlanması gibi cezaevinde güvenliğin sağlanmasına yönelik kabul edilebilir makul gerekliliklerin olması durumunda sahip oldukları haklar sınırlanabilir (*Aynı yönde benzer bir karar için bkz. AİHM Silver ve Diğerleri/Birleşik Krallık, B.No. 5947/72, 6205/73, 7052/75, 7061/75, 7107/75, 7113/75, 7136/75, 25/3/1983, §§ 99-105*).

12. Başvuran pandemi nedeniyle ceza infaz kurumunda sosyal aktivitelerin, spor faaliyetlerinin ve açık görüşlerin sınırlandırıldığını öne sürmektedir. Muhatap Kurum tarafından, pandemi dönemindeki faaliyetlere ilişkin, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 26.11.2021 tarihli ve ... sayılı yazısında "Aynı koğuş içerisinde bulunan hükümlülerin eğitim iyileştirme ve iş yurdu faaliyetlerinin yaptırılmasına devam edilmesi, diğer koğuşlarla birleşerek yapılan faaliyetlerin ise 01.01.2022 tarihine kadar ertelenmesi" hususunun bildirildiği belirtilmiştir.

13. Bunun dışında başvuran açık görüşe kısıtlamalar getirildiğini ayrıca açık görüşe gelen mahpus ve yakınlarına rencide edici tutum ve davranışlar sergilendiğini iddia etmiştir. Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik uyarınca yaptırılan açık ve kapalı görüşlerin belirlenen kurallar çerçevesinde "2021 yılı Aralık ayı içerisinde 2 yakını ve çocukları ile 1 kez açık görüş, 2 kez kapalı görüş şeklinde yaptırılması, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasından hükümlü olanlara bir kez kapalı ve bir kez açık görüş yaptırılması" hususunun bildirilmiş olduğunu, Bakanlık talimat yazıları doğrultusunda her ay güncellenen ziyaret planlaması, ziyaretten önce hükümlü/tutuklulara tebliğ edilip tüm hükümlü tutuklulara duyurulduğu belirtilmiştir. Ayrıca mahpus yakınlarına rencide edici davranıldığı iddiasına ilişkin, kurum tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmeler neticesinde herhangi bir somut bilgiye ulaşılamadığı ve ziyaretçiler tarafından herhangi bir şikâyet bulunmadığı da bildirilmiştir.

14. Avrupa İşkenceyi ve İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele ve Cezayı Önleme Komitesi (CPT), yayımladığı COVID-19 salgını bağlamında özgürlüklerinden yoksun bırakılan kişilere yönelik muameleye ilişkin ilkeler bildirisinde; elzem olmayan faaliyetlerin askıya alınmasının meşru ve makul olmakla birlikte, salgın süresince alıkonulan kişilerin temel haklarına tam olarak saygı gösterilmesi gerektiğini ve yeterli kişisel hijyeni sürdürme (sıcak su ve sabuna erişim dâhil) ve günlük açık havaya erişim (en az bir saat) hakkından mahrum bırakılmamalarını ve ayrıca, ziyaretler dâhil olmak üzere dış dünya ile iletişime ilişkin herhangi bir kısıtlamanın, alternatif iletişim araçlarına (örneğin telefon veya internet üzerinden sesli erişim gibi) erişimin artmasıyla telafi edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

15. COVID-19 salgının sebebiyet verdiği yüksek ölüm oranları ve hastalığın yayılma hızı göz önünde bulundurulduğunda bahsi geçen tedbirlerin ceza infaz kurumlarında alınması makul görülebilecektir. Mahpuslar arasında hastalığın vuku bulması, mahpusların bulunduğu koğuşlara ve tüm ceza infaz kurumuna hastalığın yayılması anlamına gelebilecek olup son derece olumsuz sonuçlara yol açabilecektir. Bu nedenle sosyal faaliyetlerin ve görüşlerin sınırlandırılması tedbirlerinin salgın süreci açısından makul tedbirler olduğu söylenebilecektir. Dolayısıyla bu tedbirlerin COVID-19 salgınının ceza infaz kurumlarında yayılmasını engellemek ve mahpusların sağlığını korumak için alınmış makul sınırlamalar olduğu ve bir hak ihlali bulunmadığı değerlendirilmiştir.

16. Başvuran, hükümlü olarak bulunduğu ceza infaz kurumunda, kendisi gibi siyasi suçlardan tutulan diğer mahpusların farklı suç kategorilerinden mahpusların yanlarına gönderilerek üzerlerinde psikolojik baskı yaratılmak istendiğini iddia etmiştir. Ceza infaz kurumunda barındırılan tutuklu hükümlüler, kapasite/personel sayısı, fiziksel koşullar ve asayiş-güvenlik vb. kriterler değerlendirilerek 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfaz Hakkındaki Kanun'un 21'inci maddesi ile Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin 57'nci maddesine göre idare ve gözlem kurulunca yapılmakta olduğunu ve oda değişikliği kararlarına karşı tutuklu hükümlülerin İnfaz Hakimliği ve Ağır Ceza Mahkemesine itiraz hakkı bulunduğunu belirtmiş ve başvuran tarafından İnfaz Hakimliği ve Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde itiraz hakkının kullanılmadığı görülmüştür.

17. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir iddianın kanıtlanması hususunda yeterli ölçüde sağlam, kesin ve aralarında çelişki olmayan çıkarımların ve aynı derecede çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasını aramıştır (*İrlanda-Birleşik Krallık, B. No: 5310/71, 20.03.2018, §161*). Başvuranın oda ve koğuş yerleştirmeleri nedeniyle psikolojik baskıya ve kötü muameleye uğranıldığına dair iddiasının ispatına elverişli bir delil bulunmadığı ve bu hususların Kurumumuz tarafından tespit edilmesinin mümkün olmadığı, bu kapsamda ilgili iddiaların açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmiştir.

18. Başvuran havalandırma alanındaki kameralar aracılığıyla özel hayatlarına müdahale edildiğini iddia etmiştir. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumları" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasında "*Yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesisler olduğu ve bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır.*" hükmü bulunmaktadır.

19. Kurum idaresi tarafından konuya ilişkin olarak; kurumun yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumu olarak sınıflandırılmış olması nedeniyle öncelikle hükümlü ve tutukluların kendi güvenliklerinin sağlanması açısından ayrıca kurum güvenliğinin sağlanması, hükümlü ve tutukluların sağlık durumu firar teşebbüsleri ve isyan girişimleri ya da birbirlerine zarar verme ihtimalleri sebebiyle olası acil durumlarda derhal ve zamanında müdahale edilebilmesi açısından hükümlülerin özel yaşam alanları (oda içerisi) hariç çeşitli noktalarda güvenlik kameraları bulunduğunu ve şikâyetle konu havalandırma bahçelerini gösteren güvenlik kameraları hükümlü ve tutukluların özel yaşam alanı olan oda içerisini görmeyecek şekilde yerleştirildiği beyan edilmiştir. Açıklanan sebepler doğrultusunda, güvenlik ve asayiş gerekçesiyle kameraların konulmak zorunda olduğu bu nedenle hak ihlali bulunmadığı değerlendirilmiştir.

20. Başvuran muhalif gazetelerin satın alınmasının engellendiğini ileri sürmüştür. İhlal iddiasına muhatap Kurum tarafından, mevzuat kapsamında gazete ve dergilerin (...) yasaklandığı iddialarına ilişkin olarak; bedelinin emanet para hesabından karşılanması koşuluyla Basın ve İlan Kurumunda isimleri olan Reklam yayın hakkı bulunan dergi ve gazetelere abone olabildikleri ve bu şekilde temin edilen gazete ve dergilerin ilgisine teslim edilmekte olduğu ve Kurum Eğitim Kurulu Başkanlığının 03.11.2021 tarihli ve ... sayılı kararı ile "Basın İlan Kurumu aracılığıyla resmî ilan ve reklam yayınlama hakkı bulunmayan ... Gazetesi, ... Gazetesi, ... , ... ve ... gazetelerinin kurumuna alınmamasına" karar verildiği hususu belirtilmiştir. Somut durumda başvuranın bahsi geçen gazeteleri satın alamadığı kabul edilmekle birlikte hak ihlali kabul edilebilecek bir hususun tespiti bakımından mahpusun ceza infaz kurumundaki yaşamı bir bütün olarak değerlendirilmelidir. Başvuran cezaevinde dış dünya ile irtibatını sağlayan, gazete, dergi gibi imkânlardan hiç yararlanılmadığını, telefon ile görüşemediğini, mektuplaşamadığını veya ziyaretçileri ile görüşemediğini ileri sürmemiştir. Oysaki; kötü muamele kabul edilebilecek bir hususun tespiti bakımından mahpusun ceza infaz kurumundaki yaşamı bir bütün olarak değerlendirilmelidir. İzmir 2 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Eğitim Kurulu Başkanlığı kararı ile cezaevinde güvenliğin sağlanmasına yönelik kabul edilebilir makul gereklilikler nedeniyle Basın İlan Kurumu aracılığıyla resmi ilan ve reklam yayınlama hakkı bulunmayan ... Gazetesi, ... Gazetesi, ... , ... ve ... gazetelerinin kuruma alınmamasına karar verilmesi sebebiyle uygulanan müdahalenin yasal amacıyla orantılı olduğu ve bu hususta ihlal bulunmadığı değerlendirilmiştir.

21. Başvuran, koğuşt hukuka aykırı aramalar yapılarak haklarının ihlal edildiğini iddia etmektedir. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Arama" başlıklı 36'ncı maddesine göre; "*Kurumlarda, odalar ve eklentilerinde, hükümlülerin üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabilir. Her ay bir kez mutlaka arama yapılır.*" Muhatap Kurum mevzuat kapsamında; kurumlarda, odalar ve eklentilerinde, hükümlülerin üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabileceğini beyan etmiştir.

22. AİHM, insan onuruna saygı gösterildiği ve meşru bir amaç için uygun şekilde yürütüldüğü sürece, cezaevi güvenliğinin korunması, suç ve kargaşanın önlenmesi amacıyla arama yapmanın kötü muamele oluşturmayacağını dile getirmiştir (AİHM, Wainwright/Birleşik Krallık, B. No:12350/04, 26.12.2006, § 42). Anayasa Mahkemesi'ne göre; "*Tutuklu ve hükümlülerin temel hak ve hürriyetlere genel olarak sahip olmaları, bu hakların tutuklu ve hükümlüler için ceza infaz kurumu dışındaki bireyler kadar güvence altına alındığı anlamında da değerlendirilmemelidir. Ceza infaz kurumlarının işlevi ve amacı kapsamında tutuklu ve hükümlülerin hakları ceza infaz kurumuna girmekle zaten sınırlanmıştır.*" (AYM, Mehmet Reşit Arslan ve diğerleri, 2013/583, 10/12/2014, § 73). Dolayısıyla koğuşlarda aramalar yapılması cezaevinde olmanın yol açtığı bir sonuç olmakla ve mahpusun hakları ihlal edilmediği sürece asayiş ile güvenliğin sağlanmasını temin edecek eylemlere katlanması gerekmeyle beraber, arama gerçekleştirilirken maske, eldiven gibi hijyen

kurallarına riayet edildiği bilgisi edinilmiştir. şıbu sebeplerle koğuşta yapılan aramalar nedeniyle mahpusların haklarının ihlal edildiğine ilişkin iddialarının yerinde olmadığı ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 69'uncu maddesi kapsamında hak ihlali bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Bařvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAğI İHLALİ YAPILMADIđINA,
2. Kararın taraflara tebliđine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 09.08.2022 tarihinde, OY BİRLİğİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOđLU

Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK

Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ

Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ

Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE

Üye